

بایگاه اطلاعات علمی

معاونت پژوهش و فن آوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیاری از خداوند سبحان و معتقد به این که عالم محضر خداست و به پاس داشت تمام بلند دانش و پژوهش و نظریه ایست جایگاه دانشگاه در اعتدالی فرهنگ و تمدن بشری، ماد انجمن و احصاء هیات علمی واحد های دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تعهلی کننیم:

- ۱- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهیدگان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تمهید به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کیه بکاران پژوهش.
- ۴- اصل منافع ملی: تمهید به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن به پیشبرد توسعه کشور در کیه مراحل پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و انانیت: تمهید به اجتناب از حرکت جانب داری غیر علمی و صانکت از اموال تجنیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تمهید به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان و کشور و کیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تمهید به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تعد و خودداری از حرکت حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تمهید به رواج دانش و ائمه نتایج تحقیقات و انتقال آن به بکاران علمی و دانشجویان به غیر از مولودی که منح قانونی دارد.
- ۹- اصل برانیت: التزام به برکت جویی از حرکت رفق و غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسب کیه حوزه علم و پژوهش را به شنبه های غیر علمی می آلائند.

واحد صفادشت

تعهد نامه اصالت پایان نامه

اینجانب فائزه داستان پور دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در رشته حقوق جزا و جرم شناسی که در تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۱ از پایان نامه خود تحت عنوان مطالعه تطبیقی امکان پیوند اعضای قطع شده در حدود وقاصص با نگاهی به مقررات ایران و فقه با کسب نمره ۱۷ و درجه خوب دفاع نموده‌ام بدینوسیله متعهد می‌شوم .

(۱) این پایان‌نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و...) استفاده نموده‌ام ، مطابق ضوابط و رویه موجود ، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده‌ام.

(۲) این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است .

(۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب ، ثبت اختراع و...از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم .

(۴) چنانچه در هر مقطعی زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود ، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت .

نام و نام خانوادگی

فائزه داستان پور

تاریخ و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد صفادشت

دانشکده علوم انسانی، گروه حقوق

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

گرایش: جزا و جرم شناسی

عنوان:

**مطالعه تطبیقی امکان پیوند اعضای قطع شده در حدود
وقصاص با نگاهی به مقررات ایران و فقه**

استاد راهنما

دکتر بهروز جوانمرد

نگارنده

فائزه داستان پور

پاییز ۱۳۹۹

تشکر و قدردانی

حمد و سپاس خدای را که توفیق کسب دانش و معرفت را به ما عطا فرمود. بر خود لازم می‌دانم از تمامی اساتید محترمی که در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد، اینجانب را مرمون زحمات خویش ساخته‌اند تقدیر و تشکر نمایم. همچنین لازم است از اساتید محترم استاد راهنما جناب آقای دکتر بهروز جوانمرد که مابذل توجه به این نوشتار و اشاره به کاستیهای آن، اینجانب را در تحقیق، مباحث، اصلاح و تکمیل آن یاری فرموده‌اند نهایت تشکر و سپاسگزاری خود را اظهار نموده و توفیق بیش از پیش این اساتید را در خدمت به جامعه علمی کشور از خداوند متعال خواستارم.

در نهایت از تمامی کسانی که در طول انجام این تحقیق، از ارشاد و راهنمایی اینجانب دریغ نوزیده‌اند تشکر و قدردانی به عمل می‌آورم

خدایی که آفرید

جهان را، انسان را، عقل را، علم را، معرفت را، عشق را

و به کسانی که عشقتان را در وجودم دمیدند.

گاهی بیایم و احوالتان را بپرسم.

* پدران و مادران،

باشد تا فرزندان شایسته‌ای برای آنان بوده باشیم.

* فرزندان،

باشد تا والدین شایسته‌ای برای آنان بوده باشیم.

* جامعه حقوق

باشد تا قدمی در جهت اعتلای حق و عدالت برداشته باشیم.

* پژوهشگران،

باشد تا از خود گذشته‌گی‌تان را قدر دانسته باشیم.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
فصل اول: کلیات پژوهش	۲
۱-۱ مقدمه و بیان مساله	۳
۲-۱ ضرورت پژوهش	۵
۳-۱ اهداف پژوهش	۶
۱-۳-۱ اهداف علمی	۶
۲-۳-۱ کاربردی	۶
۴-۱ سوالات پژوهش	۶
۱-۴-۱ پرسش اصلی	۶
۲-۴-۱ پرسش فرعی	۶
۵-۱ فرضیات پژوهش	۷
۱-۵-۱ فرضیه اصلی	۷
۲-۵-۱ فرضیه های فرعی	۷

- ۱-۶ پیشینه پژوهش ۷
- ۱-۶-۱ تفاوت پژوهش موجود با پیشینه ۱۲
- ۱-۷ جنبه نو آوری و جدید بودن تحقیق ۱۲
- ۱-۸ روش پژوهش ۱۳
- ۱-۹ سازماندهی پژوهش ۱۳
- فصل دوم: مفاهیم و مبانی نظری پژوهش ۱۴
- ۱-۲ مفهوم حد و مبانی آن ۱۵
- ۱-۱-۲ مفهوم شناسی حد ۱۵
- ۱-۱-۱-۲ در معنای لغوی حد : ۱۵
- ۱-۱-۲ حد در معنای حکم : ۱۶
- ۱-۱-۳ معنای اصطلاحی حد ۱۶
- ۱-۲-۱ مبانی حدود ۱۷
- ۱-۲-۲ مفهوم قصاص و مبانی آن ۱۸
- ۱-۲-۲-۱ مفهوم قصاص ۱۸

- ۲-۲-۲ پیشینه تاریخی قصاص ۱۹
- ۳-۲-۲ شرایط قصاص ۲۰
- ۴-۲-۲ ادله اثبات قصاص ۲۱
- ۵-۲-۲ صاحبان حق قصاص ۲۱
- ۶-۲-۲ ماهیت قصاص ۲۲
- ۷-۲-۲ مبانی قصاص ۲۲
- ۱-۷-۲-۲ مبانی قصاص در قرآن کریم ۲۲
- ۲-۷-۲-۲ بررسی مبانی قصاص در مباحث فقهی ۲۳
- ۸-۲-۲ نظریه های مرتبط با قصاص ۲۴
- ۱-۸-۲-۲ نظریه تعیینی بودن حق قصاص ۲۴
- ۲-۸-۲-۲ نظریه تخییر: ۲۵
- ۳-۸-۲-۲ نظریه شحورور: ۲۶
- ۴-۸-۲-۲ نظریه قصاص اعضا و جوارح ۲۷
- ۵-۸-۲-۲ نظریه نابرابری قصاص زن و مرد ۲۸

- ۲-۳-۳ مفاهیم پیوند عضو و پیشینه و مبانی نظری آن ۲۸
- ۲-۳-۱ مفهوم پیوند عضو ۲۸
- ۲-۳-۲ تاریخچه پیوند اعضا ۲۸
- ۲-۳-۳ پیوند اعضا در حقوق پزشکی ۳۵
- ۲-۳-۴ انواع پیوند ۳۶
- ۲-۳-۴-۱ نوع اول: پیوند اعضای مصنوعی ۳۷
- ۲-۳-۴-۲ نوع دوم: پیوند عضو انسان به خود او ۳۸
- ۲-۳-۴-۳ نوع سوم: پیوند عضو قطع شده بر اثر اجرای حد یا قصاص ۴۰
- ۲-۳-۴-۴ نوع چهارم: پیوند عضو مسلمان به کافر و کافر به مسلمان ۴۲
- ۲-۳-۴-۵ نوع پنجم: پیوند عضو کافر به مسلمان ۴۳
- ۲-۳-۴-۶ نوع ششم: پیوند عضو مرده به زنده ۴۳
- ۲-۳-۴-۷ نوع هفتم: پیوند اعضای حیوان به انسان ۴۴
- ۲-۳-۴-۸ نوع هشتم: پیوند اعضای تناسلی ۴۵
- ۲-۴ احکام مترتب بر پیوند: ۴۶

- ۴۷-۵ دیدگاه فقها در مورد خرید و فروش اعضای انسان .....
- ۴۹- فصل سوم: پیوند اعضای قطع شده در حدود وقصاص با نگاهی به مقررات ایران .....
- ۵۰-۱-۳ بررسی پیوند عضو در نظام حقوقی ایران .....
- ۵۱-۱-۳-۱ بررسی پیوند عضو در قانون اساسی .....
- ۵۱-۱-۳-۲ قانون مجازات اسلامی .....
- ۵۴-۱-۳-۳ قوانین و مقررات پزشکی، بهداشتی و اصول اخلاقی .....
- ۵۴-۱-۳-۱-۳ پیوند از جسد یا مرگ مغزی .....
- ۵۷-۱-۳-۲ پیوند از فرد زنده .....
- ۵۸-۲-۳ شرایط پیوند عضو در قوانین حقوقی ایران .....
- ۵۸-۱-۲-۳ مرگ مغزی .....
- ۶۰-۱-۲-۳-۱ شرایط تلقی مرگ مغزی .....
- ۶۰-۲-۱-۲-۳ بررسی های بالینی لازم برای تشخیص مرگ مغزی .....
- ۶۱-۱-۲-۳ قوانین شکلی در لزوم تعیین مرگ مغزی .....
- ۶۱-۲-۲-۳ رضایت طرفین .....

- ۶۲-۲-۲-۳ وصیت فرد مبتلا به مرگ مغزی.....۶۲
- ۶۲-۲-۲-۳ رضایت اولیای قانونی.....۶۲
- ۶۳-۲-۳ اهداء عضو بر اساس مصلحت.....۶۳
- ۶۳-۳ رویکرد مقنن ایران در مورد پیوند عضو قصاص شده در قوانین ایران.....۶۳
- ۶۳-۳-۱ پیوند عضو محکومان به قصاص و حدود در قانون مجازات اسلامی.....۶۳
- ۶۵-۳-۲ پیوند عضو محکومان به قصاص و حدود در دیگر قوانین.....۶۵
- ۳-۳-۳ ابهامات و چالش های حقوقی و فقهی ماده ۴۷ آیین نامه نحوه اجرای حدود در زمینه پیوند عضو از قصاص فرد اعدامی.....۶۷
- ۷۲-۴-۳ موانع و موارد سقوط اجرای قصاص در نظام حقوقی ایران.....۷۲
- ۷۲-۴-۱ موانع اجرای قصاص در نظام حقوقی ایران.....۷۲
- ۷۳-۴-۱-۱ باردار بودن زن محکوم به قصاص:.....۷۳
- ۷۳-۴-۱-۲ فرار جانی و عدم دسترسی به وی:.....۷۳
- ۷۴-۴-۲ موارد سقوط یا عدم اجرای قصاص:.....۷۴
- ۷۴-۴-۲-۱ از بین رفتن محل قصاص:.....۷۴

- ۷۴.....۲-۲-۴-۳ بخشیده شدن جانی: ۷۴
- ۷۴.....۳-۲-۴-۳ به ارث برده شدن قصاص از سوی قاتل: ۷۴
- ۷۵.....۴-۲-۴-۳ وقوع شبهه: ۷۵
- ۷۵.....۵-۲-۴-۳ صدمه به دیگری: ۷۵
- ۷۶.....فصل چهارم: بررسی پیوند اعضای قطع شده در حدود و قصاص در فقه ۷۶
- ۷۷.....۱-۴ مقدمه ۷۷
- ۷۷.....۲-۴ دیدگاه فقها در زمینه مخالفت با پیوند عضو در قصاص و حدود ۷۷
- ۷۸.....۱-۲-۴ روایت اسحاق اسحاق بن عمار ۷۸
- ۸۶.....۲-۲-۴ نجس و مردار بودن عضو جدا شده از بدن انسان یا حیوان برای پیوند ۸۶
- ۸۸.....۳-۲-۴ دستور پیامبر اکرم (ص) به داغ کردن محل پس از قطع، ۸۸
- ۸۸.....۴-۲-۴ توسل به آیات قرآنی ۸۸
- ۸۹.....۵-۲-۴ اجماع اصحاب ۸۹
- ۹۰.....۶-۲-۴ منافات داشتن برداشتن عضو با کرامت انسانی ۹۰
- ۹۰.....۷-۲-۴ حرمت اضرار به نفس: ۹۰

- ۹۲.....۸-۲-۴ عدم سلطه ی انسان بر بدن خود
- ۹۳.....۹-۲-۴ حرمت اِذلال:
- ۹۴.....۱۰-۲-۴ وصیت به اعضای بدن انسان
- ۹۴.....۱۱-۲-۴ برداشتن و پیوند به مثابه عضو تغییر در خلقت
- ۹۵.....۱۲-۲-۴ حرام بودن قطع و بریدن اعضای انسان در زمان حیات و بعد از مرگ وی
- ۹۵.....۱۳-۲-۴ پیوند اعضا دلیل بروز مفساد اقتصادی
- ۹۵.....۳-۴ دیدگاه فقها در مورد پیوند اعضا در قصاص و حدود
- ۹۵.....۱-۳-۴ عدم تمامیت ادله منع
- ۹۶.....۲-۳-۴ سلطنت انسان بر خود
- ۹۶.....۳-۳-۴ قاعده ی تفویض کارهای مؤمن به خود او
- ۹۶.....۴-۳-۴ لزوم انجام دادن کارهای خیر
- ۹۶.....۵-۳-۴ اصل عملی برائت،
- ۹۷.....۶-۳-۴ آیات اضطرار
- ۹۷.....۷-۳-۴ آیات هفت گانه‌ای که بر سهولت و آسانی احکام دین دلالت می‌کنند

- ۳-۸ آیاتی که انسان را از قتل نفس خود و دیگران باز می‌دارد ۹۷
- ۳-۹ نقل و پیوند عضو برای درمان انسانی، نوعی درمان است ۹۸
- ۴-۴ دیدگاه فقها در زمینه تاثیر پیوند عضو قطع شده بر حکم قصاص وحد ۹۸
- ۴-۱ حرمت اضرار به مسلمان با قطع عضوی از اعضای او ۱۰۰
- ۴-۲ دیدگاه فقها در مورد تاثیر پیوند بعد از اجرای قصاص وحد ۱۰۵
- ۴-۳ امکان یا عدم امکان عضو قطع شده جهت پیوند پس از قصاص وحد ۱۰۶
- ۴-۴ دیدگاه فقها در بحث قطع عضو پیوند خورده پس از قصاص وحد ۱۱۰
- ۴-۵ تلفیق دیدگاه فقه و حقوق در زمینه پیوند عضو محکومین به قصاص یا حد ۱۱۲
- ۴-۵-۱ پیوند در اعمال حد یا قصاص منجر به قطع عضو ۱۱۲
- ۴-۵-۲ پیوند در اعمال حد یا قصاص منجر به سلب حیات ۱۱۴
- ۴-۶ پیوند عضو پس از اجرای حدود ۱۱۵
- ۴-۶-۱ دیدگاه فقهای متقدم و متأخر: ۱۱۵
- ۴-۶-۲ دیدگاه فقهای معاصر: ۱۱۵
- ۴-۶-۳ ادله منع پیوند ۱۱۵

- ۱۱۵..... ۴-۶-۳-۱ دلیل اول: آیه حد سرقت
- ۱۱۶..... ۴-۶-۳-۲ دلیل دوم: روایات
- ۱۱۶..... ۴-۷ جمع بندی
- ۱۱۸..... فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
- ۱۱۹..... ۵-۱ نتیجه گیری
- ۱۲۱..... ۵-۱-۱ بررسی فرضیات
- ۱۲۳..... ۵-۲ پیشنهادات
- ۱۲۴..... منابع و مآخذ
- ۱۲۴..... الف: کتب فارسی

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی مطالعه تطبیقی امکان پیوند اعضای قطع شده در حدود وقصاص با نگاهی به مقررات ایران وفقه تدوین شده است. از جمله مسائل اصلی این پژوهش بررسی مسأله موضوعیت یا طریقت پیوند عضو درقصاص و همچنین مطالعه تطبیقی امکان پیوند اعضای قطع شده در حدود وقصاص با نگاهی به مقررات ایران وفقه می باشد. این پایان نامه به روش توصیفی و تحلیلی و با استفاده از متون کتابخانه ای؛ حقوقی و فقهی به این نتیجه رسید که از دیدگاه فقه و حقوق ایران پیوند عضو قصاص شده پس از قصاص عضو تحت شرایطی و با رضایت محکوم علیه امکان پذیر است از سویی اختیار عضو قطع شده با خود فرد است و می تواند آن را با رضایت، جهت پیوند در اختیار دیگری قرار دهد. و به نظر می رسد که براساس ماده ۹۲ آیین نامه اجرایی نحوه اجرای احکام قصاص، رجم، قتل و صلب و اعدام و... مصوب ۱۳۹۸ بیان می کند که محکوم به قصاص عضو پس از اجرای حکم نمی تواند نسبت به پیوند عضو قطع شده خود اقدام کند؛ مگر در صورت رضایت صاحب حق قصاص یا اقدام وی به پیوند عضو موضوع جنایت. همچنین با توجه به اهمیت حیات نفس انسان و ضرورت عقلانی پیوند اعضا محکوم به قصاص از دیدگاه یکسری فقها همچون امام خمینی جایز می باشد ولی با توجه به ماده ۹۲ آیین نامه اجرایی بیان شده پیوند اعضای محکوم به قصاص عضو، نسبت به پیوند عضو قطع شده اقدام کرد مگر اینکه صاحب قصاص رضایت داده باشد.

کلمات کلیدی: پیوند؛ اعضا قطع شده؛ حدود؛ قصاص مقررات ایران؛ فقه

فصل اول: کلیات پژوهش

۱-۱ مقدمه و بیان مساله

این پژوهش با عنوان مطالعه تطبیقی امکان پیوند اعضای قطع شده در حدود و قصاص با نگاهی به مقررات ایران وفقه انتخاب شده است هدف اصلی ما از تحقیق حاضر، پیرامون سنجش توان نظام فقهی و حقوقی کشور در مسئله‌ی مطرح شده و پاسخ به ابهامات فقهی و حقوقی موجود، همچنین تبیین شرایط اجرای این شیوه و پاسخ به مسائل فقهی و حقوقی که به تبع اجرای این شیوه به وجود خواهند آمد، است. به مقتضای دلالت آیات و روایات، در مورد قصاص نفس و عضو، برای اولیاء دم یا مجنی علیه، حق قصاص جعل و تشریح شده است و در خصوص حدود؛ حد قتل، اعدام، رجم، صلب، قطع عضو و... نیز از زمره مجازات‌های حدی می باشند که مصادیق آن محدود به موارد منصوص در ادله و منابع فقهی است و تمامی این ها احکام الهی هستند که ما نمی‌توانیم آن ها را تغییر دهیم. براین اساس حدود و قصاص از جمله نهادهای کیفری اسلام هستند که مستقیماً از شرع اقتباس شده اند. قصاص یکی از سنگین ترین مجازات های موجود در نظام کیفری کشور ما هست که به معنای استیفای اثر جنایت تبهکار است و در واقع کیفری است که متناسب با جنایت جانی بر او وارد میشود و این جنایت ممکن است به نفس یا اعضای بدن انسان وارد گردد. حدود نیز بسته به نوع جرایم اشکال و انواعی دارد که از جمله آن رجم، قتل، قطع عضو و ... هست. (عباسی؛ ۱۳۹۵: ۳۷) به همان اندازه که بررسی این مجازاتها و شرایط تحقق آنها لازم و ضروری است، نحوه ی اجرای آنها نیازمند توجه، بررسی و تبیین است. دلیل انتخاب موضوع این است که اجرای مجازات از مهم ترین مباحث حقوق جزای اسلام بوده؛ لکن حکم برخی از مسائل آن به طور صریح بیان نشده و از جمله آنها پیوند اعضای محکومان به قصاص و حدود پس از اجرای حکم است. مشهور فقهای امامیه بر این باورند که شیوه اجرای کیفر موضوعیت ندارد و جدا شدن عضو، برای ثبوت حق قصاص کافی است. در مقابل؛ برخی دیگر از فقها مجرد قطع عضو را سبب قصاص ندانسته‌اند و بر این اعتقادند که برابری و مماثلت در کیفیات و شیوه اجرای کیفر با جنایت ارتكابی شرط است. در مورد امکان پیوند عضو قطع شده در اجرای حد نیز اختلاف نظر وجود دارد. برخی معتقدند که هدف اجرای مجازات

بوده؛ لذا عضو قطع شده قابل پیوند زدن است و در مقابل عده‌ای معتقدند که هدف از قطع عضو، نکال خود مجرم و مایه عبرت دیگران بودن است و به لحاظ منافات با حکمت حکم شارع، پیوند زدن پذیرفتنی نیست.

از سویی دیگر در این پژوهش به این مساله پرداخته می شود که اگر کسی عضوی از اعضای را که قصاص دارند، از بدن دیگری قطع کند و قبل از آنکه قصاص شود، مجنی علیه عضو قطع شده را پیوند زده و به جای خود برگرداند، حق قصاص ساقط می شود و اثبات دیه نیز برای آن مشکل است بلکه پرداخت غرامت باید به حکومت تعیین شود. این در صورتی است که عین همان عضو قطع شده را پیوند زده باشد، اما اگر عضوی را از خارج بدن خود به دست آورده و به بدن خود پیوند بزند، حق قصاص با دیه برای او محفوظ است. در موارد قصاص اعضاء واجب است صبر شود تا وضع معالجه و بهبود عضو قطع شده، روشن گردد، اگر ترمیم شد، قصاص منتفی می شود و اگر ترمیم نشد، قصاص مستقر خواهد شد. این حکم نیز در صورتی که علاج با عضوی از بدنی دیگر انجام نگرفته باشد بلکه عین همان عضو قطع شده، پیوند زده شود، وگرنه از همان اول، قصاص مستقر است.

از سویی مساله دیگر در این پژوهش این است که با در نظر گرفتن پیشرفت های به وجود آمده در زمینه پیوند عضو و با توجه به دلالت روایات بر موضوعیت نداشتن شیوه اجرای مجازات های مذکور و بررسی بیشتر آیین نامه اجرایی نحوه اجرای احکام قصاص، رجم، قتل و صلب و اعدام و... مصوب ۱۳۹۸ را با نگاهی نو مورد بازبینی قرار خواهیم داد و به دنبال این مساله هم هستیم که آیا می توان قائل به اختیار حاکم برای عدول از روش های متداول و منصوص شرعی و اتخاذ روش های دیگر شد و بدین ترتیب با رعایت شرایط و دستیابی به اجازه فرد محکوم علیه می توان نظریه اهدای عضو در راستای اجرای کیفر حدود و قصاص را مطرح نمود؟ در میان دیدگاه های مختلف، ادله موافقان جواز پیوند مجدد عضو به جانی قوی تر می باشد و حتی در فرض پذیرش عدم پیوند مجدد، اختیار عضو قطع شده با خود جانی است و می تواند با رضایت خود آن را به دیگری جهت پیوند اهداء نماید. در باب پیوند عضو قطع شده به اجرای حد، ادله موافقان عدم پیوند مجدد عضو قطع شده به محدود قوی تر می باشد لکن اختیار عضو قطع شده با خود فرد است و می تواند آن را با رضایت، جهت پیوند در اختیار دیگری قرار دهد. مسأله قابل بحث دیگر پیوند عضو قطع شده پس از اجرای حد و قصاص به خود جانی و یا ثالث است که فقها دیدگاه های مختلفی درباره آن ارائه کرده اند و بایستی به نقد و بررسی آن ها پردازیم. در پژوهش حاضر در جست و جوی پاسخ به این سوال اساسی هستیم که آیا می توان به جای کیفرهای حدی مستوجب سلب حیات و قصاص نفس شیوه ی